

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #10

PHILOLOGY,
SOCIOLOGY AND CULTUROLOGY

London

30.10.2018- 31.10.2018

U.D.C.316+8.2+8.1.1.1.1.1 +8.0.1.8+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(31.10.2018) - Warszawa, 2018. - 108 str.

ISBN: 978-83-66030-59-6

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» © Warszawa 2018

ISBN: 978-83-66030-59-6

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

ТЕКСТ ЯК КОНСТИТУТИВНА ОДИНИЦЯ ДИСКУРСУ

Кузьменко А. О. 6

**ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МОТИВОВ КОРАНА
В «ПОДРАЖАНИЯХ КОРАНУ» А.С. ПУШКИНА**

Мирхайдарова Н.Х. 9

**РОЛЬ РАКЕТНО-КОСМІЧНОГО ТЕРМІНА-ДОМІНАНТИ У
ФОРМУВАННІ ФУНКЦІЙНО-ТЕМАТИЧНИХ МІКРОПОЛІВ**

Тягло Л.В. 13

**КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕНТАЛОГІЇ ВС. С. СОЛОВЙОВА
«ХРОНІКА ЧОТИРЬОХ ПОКОЛІНЬ»**

Карпіна О. С. 17

**КОЛЕКЦІЯ ГАЗЕТНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПОЕЗІЙ ТЕТЯНИ КОМЛІК
В НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНИ**

Уваров Ю.В. 22

**МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ АДАПТАЦИЯ АНГЛИЦИЗМОВ
В СОВРЕМЕННОМ НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ**

Коломейцева В. В., Нещеретова Т. Т. 37

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАГАДОК В АНГЛІЙСЬКІЙ
МОВІ**

Бойчук Н. В., Блискун, А. Я. 43

**ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ
У МОВІ АНГЛІЙСЬКОЇ КАЗКИ**

Дроздовська О. В., Козуб Л. С. 48

**ДО ПРОБЛЕМИ ОКРЕСЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ ТЕКСТУАЛЬНОСТІ
ДРАМАТИЧНОГО ТЕКСТУ**

Шабайкович І. В. 52

ФРЕЙМ ЯК КОГНІТИВНА І ЛІНГВІСТИЧНА МОДЕЛЬ

Висоцька О. 58

**ТЕРМІН ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ОБ'ЄКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

Дудок Р.І., Висоцька О.Л. 67

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ
З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ**

Іванець Ю.Г., Колесник М.Ю. 77

ФІЛОСОФІЯ БУТТЯ ПОЕЗІЇ АНДРІЯ КУЗЬМЕНКА (КУЗЬМИ СКРЯБІНА)	
Клещова О. Є.	81
СТРУКТУРА ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ	
Ірчишина М.В.	86
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ТА БРИТАНСЬКОЇ ЛЕКСИКИ	
Кисилічина К. О., Сидорук Г.І.	88
НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ НЕМЕЦКИХ ЗАИМСТВОВАНИЙ В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ	
Бричева М. М., Нещеретова Т. Т., Сасина С.А., Хачмафова З.Р.	92
ВИДОЗМІНА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІД ВПЛИВОМ ІНТЕРНЕТУ	
Кушнір К.О., Попов Р. А.	97
ПИТАННЯ АБРЕВІАТУР ЯК СПЕЦИФІЧНОГО МОВНОГО ЯВИЩА	
Дробязко Ю.І.	101
ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	
Вовкогон Ю. , Сидорук Г.І.	103

Філологія і журналістика

РОЛЬ РАКЕТНО-КОСМІЧНОГО ТЕРМІНА-ДОМІНАНТИ У ФОРМУВАННІ ФУНКЦІЙНО-ТЕМАТИЧНИХ МІКРОПОЛІВ

Тягло Л.В.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Ключові слова: термін, ракетно-космічна термінологія, терміносполучення.

Key words: term, space-rocket terminology, terms connection.

Українська ракетно-космічна термінологія пройшла складний шлях формування, який відзначається рядом типологічних рис і окреслює особливості її творення.

Класифікуючи ракетно-космічну термінологію у функційному аспекті можна виділити кілька термінологічних мікрополів, що виражають функційно-тематичний зміст термінології. Терміни ракетно-космічної галузі об'єднуються у такі функційно-понятійні блоки: двигун та інші компоненти рушійної складової ракети; ракетне паливо; ракета як цілісний складний функційно-технічний комплекс; облаштування керування ракетою; етапи руху літального апарата; космодром та його інфраструктура; космонавт і його робочий простір.

Таке об'єднання дозволяє розглядати окремі ракетно-космічний термін як частину певної функційної системи і визначає місце терміна в понятійному полі власне галузевого словника.

Центральним терміном, що виражає поняття рушійної складової ракети та є фактором об'єднання терміноназв у єдину мікросистему, виступає термін двигун. Термін двигун є багатогалузе-

вим терміноутворенням, він формує значні за обсягом термінологічні гнізда в усіх без винятку термінологіях науково-технічних галузей; у тому числі й термінології ракетно-космічній.

Ракетно-космічна термінологія включає до свого реєстру (за галузевим словником) [1] ряд термінологічних сполучень, де домінантою виступає лексема робота, серед яких 19 терміносполучень, що характеризують параметри роботи двигуна. Терміносполучення, у яких домінантою виступає термін робота двигуна, відображають як характеристики самого процесу: (робота двигуна на малих обертах / на режимі малого газу), робота двигуна на високих обертах, робота двигуна надійна, робота двигуна на режимі постійної тяги, робота двигуна на режимі холостого ходу, робота двигуна з повною тягою, робота двигуна в автономному режимі та інше) так і специфіку цієї роботи в різних умовах (робота двигуна на землі, робота двигуна у космосі, робота двигуна у відкритому космосі). Поширення терміносполучення визначниками, що вказують на тип двигуна, призводить до розширення термінологічного гнізда.

Назви двигунів, що відображають особливості зовнішнього вигляду, як правило, представлені двокомпонентними або багатокомпонентними термінологічними сполученнями. Деякі термінологічні назви двигунів можна включити до складу класифікації за зовнішнім виглядом лише умовно.

Окрема групу термінів, що позначають двигуни ракети стосовно її функціонального призначення, виражені здебільшого двокомпонентними термінологічними сполученнями, в яких головна частина називає деталь ракети, а друга – вказує на особливості її призначення. Назви двигунів, що відображають особливості зовнішнього вигляду, як правило, представлені двокомпонентними або багатокомпонентними термінологічними сполученнями: двигун зіркоподібний, двигун багаторядний зіркоподібний, двигун однорядний зіркоподібний, двигун здвоєний, двигун трирядний зіркоподібний.

За характером і типом використання ракетного палива назви двигунів поділяються на 2 основні групи: 1) терміносполучення, що описують тип використаного двигуном ракетного палива, тобто зазначають різновиди двигунів за цією характеристикою; 2) терміносполучення, що відображають характер подачі ракетного палива до двигуна.

Не менш важливим у визначенні роботи двигуна і літального апарата в цілому є явище, позначуване терміном тяга. У реєстрі власне ракетно-космічних термінів налічується 51 термінос-

получення зі словом-домінантою тяга. Введенню таких термінологічних сполучень до складу галузевої термінології сприяє вживання у їх структурі вищезначених: двигуна, польоту, злітна, ракетного двигуна і подібне. Вони відображають різні параметри тяги як складової галузевої термінології: тяга злітна ракетного двигуна, тяга внутрішнього контуру турбореактивного двоконтурного двигуна, тяга газотурбінного двигуна, тяга двигуна питома, тяга максимальна злітна, тяга в польоті, тяга при пуску, тяга гальмова та інше [1].

Аналіз галузевих термінологічних систем показав, що термін турбіна входить до складу усіх науково-технічних лексичних угруповань, які використовують термін двигун, оскільки семантика двох термінів взаємопов'язана. Не виключає зі свого складу цей термін і термінологія ракетно-космічної галузі, в межах якої слово турбіна формує значне за обсягом термінологічне гніздо (51 термінологічне сполучення).

Інші терміни, що входять до означеного термінологічного поля, так чи інакше належать до понятійного кола рушійної складової ракети, якою є двигун.

Термінологічне поле, що формується на поняттєвому колі ракетного палива, нерозривно пов'язане з мікрополем, що об'єднує назви двигунів та інших компонентів рушійної складової ракети, бо основною технологічною умовою роботи будь-якого двигуна є використання пального.

Назви ракетного палива можна було б віднести до мікрополя назв двигунів, однак термінологічне поняття „паливо” визначає дещо відмінну від попереднього поля функцію: забезпечення роботи двигуна.

Так, термін паливо як компонент власне ракетно-космічної термінології утворює термінологічне гніздо, до якого входять 138 термінологічних сполучень, що різнобічно характеризують паливо. Деякі терміносполучення у своїй структурі мають компонент ракетне, що полегшує аналіз власне галузевого термінологічного наповнення, оскільки він прозора вказує на приналежність терміназви до досліджуваної галузі. При поєднанні цих двох компонентів утворюється терміносполучення, що виконує номінативну функцію, оскільки формує назву як термінологічного поля в цілому, так і назву мікрополя, яке входить до його складу.

До термінологічного поля „ракетне паливо” входить кілька мікрополів нижчого рівня: „назви ракетного палива та його властивостей”, „назви процесів, пов’язаних з використанням ракетного палива” та „назви компонентів паливної інфраструктури ракети”. Основним терміном цієї тематичної групи є паливо, що входить до мікрополя „власне назви ракетного палива”. До термінологічного гнізда з терміном-домінантою паливо входять терміносполучення, що характеризують окремі його якості: паливо газоподібне ракетне, паливо твердо-рідке, синтетичне ра-

кетне паливо, паливо хімічне, паливо ракетне змішане, паливо азоттetroксидне – паливо, (яке) містить у собі бор, паливо бутадієнове ракетне, паливо водне, паливо колодальне ракетне, паливо перекисводне ракетне, паливо перхлоратвмісне ракетне, паливо полібутадієнове ракетне, паливо полімерне, паливо поліуретанове ракетне, паливо ракетне на основі берилію, паливо ракетне на основі гідриду алюмінію, паливо вуглеводне, паливо фторне ракетне, паливо ядерне.

До мікрополя „назви ракетного палива та його властивостей” входить також декілька терміназви, які відображають спосіб його подачі до двигуна ракети.

Термін система разом із залежними словами формує ряд галузевих терміносполучень на позначення паливної системи, системи паливопроводів, у яких відображаються основні їх функційні ролі.

Окреслюючи термінологічне поле „ракета як цілісний функційно-технічний комплекс”, необхідно виділити терміни, навколо яких формується система термінів, що підпорядковується єдиній понятійній основі. Так, формування термінополя прозора вказує на два основних терміни – ракета і комплекс.

Термін ракета належить до власне галузевої термінолексики, комплекс походить із фонду загальномовного словника. Це термінологічне поле розглядає ракету як певний функційно-технічний комплекс.

Терміни вал, вентилятор, відсік, тумблер та інші, хоч і мають термінологічні гнізда, лише незначний відсоток термінологічних сполучень, що входять до їх складу, належить до функційно-тематичної групи, що об'єднує назви двигуна та інших компонентів рушійної складової ракети. Пояснюється це широким використанням об'єкта номінації як складника різних механізмів: вал двигуна, вал турбіни, вал внутрішній, відсік двигуна, відсікання ракетного двигуна, відсікання тяги ракетного дви-

гуна, тумблер перевірки сигналізації про пожежу у відсіках двигунів, вентилятор ракетного двигуна та ін.

Термінологія ракетно-космічної наукової галузі є таким модельним об'єктом лінгвальних досліджень, що продовжує викликати зацікавленість мовознавців.

Література:

1. Російсько-український словник з авіаційної та ракетно-космічної техніки / за ред. Баранника Д. Х. і Пріснякова В. Ф. – Дніпропетровськ: Вид-во ДДУ, 1997.